

A szerdai fővárosi lapokban a következő hír jelent meg a Tisza áradásáról:

A Tisza árad. Titelről jelentik: A Tisza alsó folyásában nagyon árad, naponta 4—5 centiméter emelkedés tapasztalható. A víz már az árterületet teljesen betöltötte. Titelnél a Tisza folyása rendkívül gyors; a partok, illetve töltések oldalait rőzsékkal védik a vízmosás ellen.

Ez a hír alkalmas lehet arra, hogy az amugy is nyugtalan kedélyeket még inkább fölizgassa. A *Délmagyarország* munkatársa a hírre vonatkozólag érdeklődött a szegedi folyamérnöki hivatalnál. A folyamérnökség megcáfolta a veszedelemről szóló jelentéseket. Az áradás jelentéktelen, ebben a mértékben évről-évre, minden tavasszal megismétlődik.

A következő fölvilágosítást kaptuk:

— A Tisza veszedelmes áradásáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. Az áradás jelentéktelen, veszedelemről beszélni sem lehet. Az igaz, hogy némely vidéken, így például Titel környékén a töltések oldalát rőzsével védik a vízmosás ellen. Ez olyan intézkedés, amely szükséges mindenütt, ahol nem elég agyagos a föld. A jó agyagos töltés feltétlenül ellenáll a vízmosás hatásának. Ahol nem elég agyagos a töltés földje, mint például Titel vidékén, arrafelé minden tavaszi áradásnál rőzsével védik a töltések oldalát.

— Valótlan az, hogy a Tisza vízállása napról-napra emelkednék. A Tisza felső folyása a lehető legnagyobb mértékben apad, az alsó folyásán is napról-napra csökken a vízállás magassága.

— Szeged veszedelméről szó sem lehet. Szegednél a vízállás most alig hét méter, a töltés magassága pedig tizenegy méter. Óvóintézkedésre csak abban az esetben lehetne szükség, ha a vízállás elérné a kilencedfél métert.

A folyamérnökség a Tisza vízállásáról a következő kimutatást közli:

Máramarosziget: a vízállás kedden: 0.68, szerdán 0.64 méter. Vásárosnemény: 2.34—2.20. Tokaj: 5.47—5.48. Szolnok: 7.07—7.00. Szeged: 7.22—7.22. Titelen, ahonnan a veszedelmet jelezték kedden 5.31, szerdán pedig 5.26 méter volt a vízállás magassága.

A folyamérnökség jelentése szerint a Tisza apadása napról-napra várható.

Bonyodalom a szegedi vásárcsarnok ügyében.

— Nyilatkozatok a tervezésről. —

(Saját tudósítónktól.) Strasser Albert, budapesti műépítész, aki megbízást kapott a szegedi vásárcsarnok tervezésére, a város tanácsához intézett sürgönyében visszavonta az ajánlatát. Ennek az volt az előzménye, hogy a szegedi mérnökök és építészek tiltakozni akarnak a vásárcsarnok tervének átvétele ellen és tervpályázatot kívánnak.

Ezt a megoldást azzal kommentálták, hogy Strasser műépítész nem olyan föltétlenül elismert szaktekintély, akit pályázat mellőzésével ilyen vállalkozással megbízhatnak. Schulek Frigyes, a kórház építőjének ilyen megbízása indokolt lehet, mert Schulek a kórházépítésben elismert szaktekintély. Amint hogy Hauszmann Alajos egyetemi tanárt is jogosan illetheti a kitüntetés, hogy a budapesti vásárcsarnok építésére pályázat mellőzésével kap meghívást.

Ebben az ügyben a szegedi mérnök és építész egyesület május 28-ná, vasárnap délelőtt tizenegy órakor rendkívüli közgyűlést tart a Kaszinó nagytermében.

A mérnökök és építészek gyűlése különösen azért ígérkezik érdekesnek, mert a város tanácsa a vásárcsarnok ügyében az ajánlat visszavonása dacára is Strasser Alberttel kíván tárgyalni.

A vásárcsarnok körüli kavargásnak szerdán újabb érdekessége akadt. Ez Strasser Albert levele, amelyet Hoffer Imre felsőipariskolai tanár, a szegedi mérnök és építész egyesület titkárához intézett. Az egyesület programja szerint aktuális kérdésekről időnkint fölolvadásokat rendez. Strasser Albert is meghívást kapott, hogy az egyesületben ismertesse a vásárcsarnok ügyét.

A műépítész szerdán válaszolt a meghívásra, amelyben közli, hogy az előadást nem tarthatja meg, mert az egész üggyel kapcsolatban levelet kihagyásokkal le-

közlőjük. Azokat a részeket, amelyek nem tartoznak az ügy érdeméhez, elhagyjuk.

A levél a következő:

(Strasser nyilatkozata.)

Igen tisztelt tanár ur!

Epen készültem ma a válaszádra, amidőn a szegedi *Délmagyarország* című lap április 21-iki számát mutatták meg nekem, amely szerint a szegedi mérnökök és építészek tiltakozni akarnak a terveim átvétele ellen, szűkebb körű tervpályázatot kívánnak s e célból a szegedi egyesületet rendkívüli közgyűlésre hívják össze, hogy a városnál vétőt jelentsenek be. Hogy a föntjelzett cikkben megnyilvánuló törekvéseknek semmiképen se álljak útjába, Lázár György dr. polgármester urral már közöltem, hogy minden ellenérték nélkül hajlandó vagyok a további tárgyalásokról lemondani s a teret a szegedi uraknak átengedni.

Ezzel az ügy, azt hiszem, véglegesen el is volna intézve, de tekintettel arra, hogy most már az ügy az osztály elé kerül, szükségesnek látom az igen tisztelt tanár urat, mint az osztály titkárát, a dolgról tájékoztatni s a fenti újságcikkben megjelent némely állításra és megjegyzésre becses figyelmét fölhívni.

A szegedi vásárcsarnok építésének terve tudtommal két-három év óta van a napirenden s minthogy két év előtt volt a különböző szaklapokban olvasható a hír, hogy Szeged városának vásárcsarnok építésére egy vagy két cég, az egyik külföldi, ajánlatot tett. A külföldi cég ajánlkozása birt engemet arra, hogy a dolgot figyelemmel kísérem s később, mint vállalkozó, én is jelentkezzem, hogy ezzel is dokumentáljam azt, miszerint ilyen speciális építkezésre sem kell külföldi vállalkozóhoz fordulni, mert van hazai szakember is, akinek e téren kellő tapasztalatai vannak.

Később, amidőn a város egy bizottságot küldött e kérdés megoldására ki, ajánlatomat konkrét formában is megtettem, részletes tervekkel, műleirást, költségvetést és üzemszámításokat mellékelve ajánlatomhoz, a saját rendszerem szerint építendő vásárcsarnok fölépítésére.

Ajánlatom határozott építésre és nem tervezésre vonatkozott.

Ajánlatom s terveim, úgy látszik, megfeleltek s meghívást kaptam, hogy ajánlatomat, terveimet szóbelileg is ismertessem a bizottság előtt, amelynek ülései, tudomásom szerint, ez alkalmakkor az érdeklődők részére hozzáférhetők voltak s a napilapok előre jelezve részletesen beszámoltak a dolgokról, sőt az ajánlatomat és terveimet is meglehetősen részletességgel ismertették.

A bizottságban fölhangzott megjegyzéseknek és kívánalmaknak megfelelően terveimet több ízben átdolgoztam, kiegészítettem s ennek megfelelően ajánlatomat is, mindannyiszor kijelentve, hogy mint vállalkozó végzem ezen munkálatokat s terveimért, ha ajánlatom nem fogadtatik el, semmiféle díjazást nem kérek, ha ajánlatom (az építésre) elfogadtatik, úgy meg a tervezésére eo ipso nem jár díjazás.

Mikor aztán a tervek jóknak és célszerűeknek találtattak a kivitelre, azon kérdésre, hogy milyen feltételek mellett bocsátanám rendelkezésre, illetőleg mily honorárium ellenében adnám át, kijelentettem, hogy én mint vállalkozó-ajánlkozó a tervet nem adom el, nem akarván ezzel oly színben feltűnni, mintha ilyenformán akarnék tervezéshez jutni.

Ez történt a múlt év derekán. Ekkor azt ajánlottam, hogy hirdessen a város kombi-nált terv- és építési pályázatot, amely eljárás a városra nézve sok előnnyel járt volna s a dolog gyorsan mehetett volna előre. Azonban e javaslat nem találván helyeslésre, az egész ügy a múlt év végéig pihent s én mint ajánlkozó nem sürgettem, nem is foglalkoztam vele, míg az év végén meghívást nem

okoz, 2. a nők saját természetük szerint igen fősvények, 3. akarataik igen hirtelemek, 4. a nők saját akarataknál fogva rosszak, 5. saját természetüknél fogva szemfényvesztők, 6. a nőknél az a vélemény, hogy hamisak és hogy a polgári jog szerint a nő nem lehet végrendeleti tanu és azért Szent Ágoston püspök ur azt mondja, hogy a nő okatlan állat, aki nem szilárd és nem állhatatos, álnokul ő táplálója a rossznak, kezdője minden perpatvarnak és feszültség és megtalálja minden igazságtalanság útját és ösvényét.

Minden egyes tétele a Corpus Juris Civ. és canonicaeu egy-egy érvével vannak felruházva. Az ilyen makulatura érvék nem döntenek. A közel jövő nem fog ránk cáfolni, hogyha azt mondom, hogy a nőnek teljes egyenjogúságát feltartóztatni nem lehet.

A munkás joga, jórészen munkáskérdés, a nőkérdés is. Ha azt vetik, hogy a nőnek a helye a házi tűzhelynél van, a családban, a férjénél, a gyermekeinél, egy válasz van reá, hogy adjátok meg azt a férjet, akit óhajtok, hogyha nem adjátok meg, akkor ne várja azt a társadalom, amely a férj megadásáról nem gondoskodik, nincs joga megtiltani azt, hogy megkeresse kenyerét azon az uton, amelyen akarja. Talán az elnyomottak iránti szimpátia lehet, amely a nőt

mindig a munkások táborába kergeti. Marz és Lassalle egy elnyomott népnek voltak tagjai. Az elnyomás pedig ilyen hajlamok felé vezet. A tőke nélküli munkások története folytatása az ókori rabszolgaságnak, a középkori jobbágyságnak. Roscher azt mondja, hogy milyen bölcs ember volt Arisztoteles, aki azt mondotta, hogy ha nem lesz szükség a szövöszekeknél rabszolgára, akkor fog megszűnni a rabszolgaság.

Valójában a modern szolgaság csak enyhített formáján, a régi nem. És olyan konzervatív emberek, mint a híres jogtörténész Hugó göttingai professzor, vagy John Stuart Mill azt mondja, hogy a modern proletáriátus sorsa a római rabszolgáénál rosszabb. A tendencia kétségtelen a modern jogban, hogy ezt az áramlatot segítse. Hogy állítsa helyre amennyire lehet a viszonyt, az egyensúlyt a munka és az ő jövedelme között. Állítsa elő azokat a biztosítékokat, amelyek előfeltételét képezik a munkás eredményes munkásságának, ez az, amit egy pár évtized óta nevezünk szociális törvényhozásnak, intézkedések, amelyek hogyha a végleges összeültöközést talán véglegesen nem is tartóztathatják fel, de enyhíthetik és mentül intenzívebben gondoskodunk, annál enyhébben fog bekövetkezni az az összeültöközés.

(Folytatjuk.)